

Lo Parnasso Tortosí.
D'esquerra a dreta: Luis
Martín Santos, Albert
Aragonès, Josep Ramon
Roig, Albert Roig, Enric
Querol i Andreu Subirats

• foto Jep Colomé

4

conversa

ANTONI MATEU

El dia que vaig conversar amb Albert Roig li van lliurar el Carles Riba de poesia. A més d'això, vam parlar també del darrer que ha publicat (ha tingut cura d'una antologia de poetes tortosins), dels seus projectes i de com veu el món de la poesia catalana.

Albert Roig. La gosadia de fer poesia

Fa cosa de cinc anys que vaig conèixer Albert Roig a Lleida. Ell, amb la seva paradeta plena d'exemplars de la revista que aleshores editava, *I (D)*; jo, el mateix amb *Fenici*. Des d'aleshores, quan vam intercanviar publicacions i reculls de poemes ja publicats o bé inèdits, ens hem vist pocs cops, però sempre hem mantingut relacions literàries, per telèfon, per correu o bé per mitjà de poemes. Poc sabia, llavors a Lleida, quan Albert Roig em va semblar força tímid i apagat, que guanyaria dos premis de poesia -l'Ausias Marc el 1989 i el darrer Carles Riba-, que publicaria diversos llibres de poesia -*Córrer la taronja* i *Que no passa*- i antologies -*L'escriptor de poesia*, *Dels trobadors a la poesia actual* i *L'artista de la paraula*-, a més d'assajos, com *L'estiu de les paparres*, un estrany best seller on ataca, documentalment, les patums artificioses de la poesia catalana d'avui dia.

El darrer llibre que has publicat és *L'orgull de ser pocs*, una antologia de poetes tortosins que, com gairebé tot el que fas, ja és polèmic per la tria de poetes.

L'*orgull de ser pocs* és un projecte de llibre que tenia des de fa deu anys, perquè a Tortosa es va fer una mostra de poesia on hi havia divuit poetes, o suposats poetes, i llavors vaig veure que feia falta una antologia dels que eren poetes de veritat, per tal de reivindicar la gent d'allà. I bé,

gràcies que ara més o menys puc editar amb més facilitat que abans, doncs l'he pogut treure ara, però el pròleg ja fa uns tres anys que el tinc enllestit. I això que deies de polèmic per la tria de poetes, doncs bé, he deixat fora gent que té un pes social i cultural en aquestes terres però que jo no considero que siguin bons poetes. Hi hauré deixat gent que ha guanyat premis, però que jo no considero bons poetes ni m'interessa la seva poesia. Jo, doncs, faig un judici estètic, simplement; i aquesta gent no entra dins de la poesia interessant o que hi aporta alguna cosa nova... Tota la gent que apareix a l'antologia aporta alguna cosa nova a la poesia; des de Manuel Pérez, Zoraida Burgos fins a Josep Ramon Roig o Andreu Subirats. Cada u que és a l'antologia per a mi té un punt d'interès i és un poeta que s'hauria de llegir més. En canvi, els que no hi són no val la pena coneixe'ls. Clar, és polèmic, però quan dius el que penses sempre ets polèmic.

I la mateixa polèmica sembla que et segueixi, perquè ja et va passar el mateix amb *L'estiu de les paparres* i amb la tria de poetes i el pròleg de l'antologia *L'artista de la paraula*.

Sí, sóc polèmic perquè em sembla com que l'estètica que tinc jo i una sèrie de gent com Xavier Lloveras -amb qui vaig fer *L'artista*...- provoqui una altra gent, quan la nostra intenció en principi no és provocar, sinó defensar una estètica, una exigència de rigorositat, no dir que tot és bo sinó dir això és bo per això i això no ho és per això; i aquesta nova proposta estètica sembla que afecta el sistema com està muntat. Però també estic cansat de ser polèmic...

Però en certa mesura aquest ser polèmic xoca amb el fet que et presentis a premis de poesia i que, a més, els guanyis, ja que els premis suposen una mena de reconeixement del món poètic a l'obra d'algú.

Els premis literaris no haurien d'existir. Els ajuntaments haurien de gastar-se els diners en revistes culturals, en recitals, en accions culturals o, fins i tot, en donar diners a un poeta perquè se'n vagi a Londres a aprendre anglès

durant un mes. Això sí que seria interessant. Els ajuntaments no s'haurien de gastar els diners a fer cerimònia, que realment és l'únic que volen; que es gastin els diners perquè la gent faci coses, i això és una cosa que mai no fa ningú ni a Catalunya ni a València ni a Mallorca. Així doncs, comencem amb un idealisme i amb una empenta a fer revistes, com *I (D)*, però la realitat és molt diferent, perquè després el país només valora la gent que ha guanyat un premi. I jo critico això, perquè una persona perquè ha guanyat un premi no té perquè ser més bon poeta que abans de guanyar un premi. Ni té perquè ser bo aquest llibre que ha guanyat un premi, pot ser un llibre dolent, que és el que sol passar. Jo he guanyat el Carles Riba, però jo no sé si el meu llibre es bo o dolent, segurament que hi havia algun altre llibre que podia ser tan bo. A més, jo, aquest llibre amb què he guanyat el Carles Riba, feia quatre anys que el presentava a la Institució de les Lletres Catalanes perquè li donessin una subvenció i sempre me l'han denegat. Aleshores una manera de fer un acte de terrorisme és posar la bomba dins mateix. Així, guanyar el Carles Riba és una manera de fer la jugada, de fer una mena de carambola, al meu entendre. Ademés, si una persona critica els poetes, doncs també ha de donar la cara i ha de publicar poesia. Així doncs, *Vedat* és una continuació de tota la meua història i si aquest llibre guanya el Carles Riba és una circumstància que no té res a veure amb la poesia en si. El que és important és que estic content d'haver fet *Vedat*, i que cadascú pensi el que vulgui.

Ara la pregunta tòpica és si, després de guanyar el premi, penses seguir presentant-te a altres premis de poesia.

Em sembla que ara ja he acabat amb els premis, no? De fet, jo no m'he presentat mai a cap premi, el que passa és que als que m'he presentat he guanyat.

Però per guanyar-los t'hi has hagut de presentar

Sí, sí, però vull dir que no em presento a gaires premis. No em començo a presentar a premis quan faig un llibre, o no faig un llibre de poemes per presentar-me a un premi. En un moment donat tinc un llibre, necessito

conversa

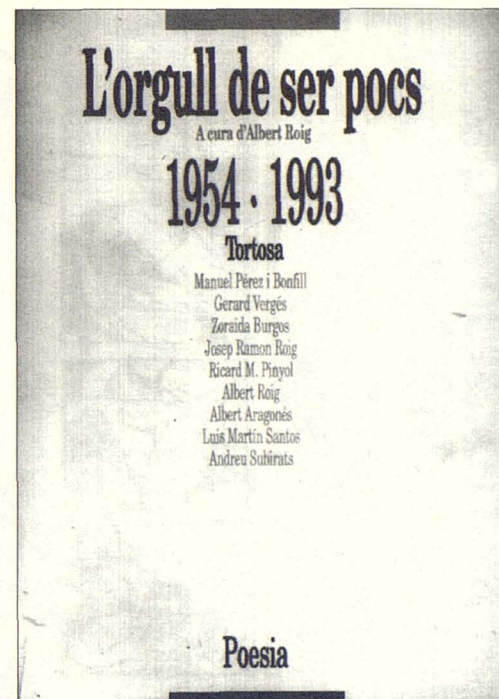
diners... Llavors m'haig de presentar a un premi o penso que em puc presentar a un premi, tot i que no m'agradaria haver de fer aquestes coses.

Per cert, com és *Vedat*?

Vedat és un recull de poemes escrits des de 1981 a 1993. Tots els poemes diuen el mateix, tots són variacions sobre el mateix tema. Cada poema té una triple lectura, és com si expliquessin tres temes alhora i que s'harmonitzen en una mateixa obra. El vedat seria la contemplació de la natura, contemplació com identificació absoluta amb la natura; vedat també seria, com ja ho era per als clàssics, el lloc de les muses, el lloc on havia la inspiració, on l'home no podia accedir; i després el vedat, segons Ausias Marc i Joanot Martorell, seria el sexe femení, que és el lloc prohibit. A més, vedat seria transgressió: a Tortosa quan algú ha begut i s'enuga diuen que *t'ha entrat pel coll vedat*... Així doncs, tots els poemes tenen aquesta triple lectura: l'escriptura, la natura i el sexe. I la presència constant són els ulls, que és on és present el tema de l'autoretrat... És una poesia que parla dels ulls, per als ulls, des dels ulls. Un poema porta a l'altre i al final entens que tot és un mateix poema. Són com fragments d'un mateix poema.

Quins projectes tens, ara?

Ami m'agradaria fer una segona edició de *Les paparres* corregida, però cal deixar passar el temps. I, després, d'aquí dos mesos, sortirà *El gos del poeta*, que és la continuació de *Les paparres*, perquè quan vaig publicar *Les paparres* em van dir que jo estava sol en aquesta causa, en la crítica de la poesia de l'experiència, dels Jocs Florals, dels premis...; i per demostrar que no estic sol i que el que dic ho diu moltíssima gent el que faig és un recull d'articles des de la mort de Franco fins ara sobre poesia catalana, i faig un pròleg molt llarg, explicant-ho tot molt clar, estructurant les coses com les veig jo perquè no hi hagi dubtes... A més, amb Francesca Llopis faré una avioneta, una revista que es diu *L'avioneta*. Amb Jep Colomé, un fotògraf, un llibre sobre l'Ebre, amb escriptors des de Mequinensa, Tortosa i del Delta; és com una antologia. I a més tinc el projecte de fer la primera revista pornogràficoliterària en català.

L'orgull de ser pocs. Antologia de poetes tortosins a cura d'Albert Roig

un

a persona, perquè ha guanyat
un premi, no té perquè ser més
bon poeta que abans
de guanyar el premi